

eczacılar için Temel Muhasebe Eğitimi

Ecz. Sevil YILDIRIM

1 8.Bölge Trabzon Eczacı Odasının 26-27 Mart 2005 tarihleri arasında düzenlemiş olduğu eğitim toplantısı odamızın toplantı salonunda gerçekleştirildi. Katılan eczacıların bilgilerini tazelediği ve yeni bilgiler aldığı toplantı oldukça verimli geçti. Toplantıya katılan meslektaşlarımız muhasebe konusunun karmaşıklığından kaynaklı kimi zaman biraz sıkılsada hocamız Prof. Dr. Remzi ÖRTEN hocamızın üstün performansı sayesinde kısa zamanda yeniden konuya odaklanmamızı sağladı. Bu nedenle kendisine buradan tekrar teşekkür etme gereğini duydum.

Sizlere dilimin döndüğünce ve kavrayabildiğim kadarıyla bu konudaki bazı önemli notları aktararak katkıda bulunmak istiyorum. Muhasebe hepimizin kafasını zaman zaman karıştıran bazen muhasebecimizle bizi karşı karşıya getiren önemli bir konu. Toplantının ilk günü temel muhasebe kavramları ve bunlarla ilgili basite indirilmiş örnekler verildi. Bunlar temel olarak muhasebecilerin yaptıklarının ne olduğunu kavramamızı sağlayan bilgilerdi. Ben bu konulara hiç değinmeden bizim için önemli olduğunu düşündüğüm muhasebede kullanılan belgeler defterlerle ilgili notlarımı aktaracağım.

Muhasebenin temelini oluşturan mali bilgilerin tarafsız bir şekilde düzenlenen belgelere dayandırılması gerekmektedir. Muhasebede kullanılan belgeler fatura makbuz ücret bordrosu gider pusulası gibi mali olayları kanıtlayıcı araçlardır. Tahsil fişi nakit hareketlerinin mahsup fişi ise nakit dışında kalan mali olayların muhasebeleştirilmesinde kullanılır. Muhasebede kullanılan yasal defterler yevmiye defteri, defteri kebir (büyük defter) envanter ve bilanço defteri yardımcı defterler olarak özetlenebilir.

Yevmiye defteri mali olayların tarih sırasına göre ve yevmiye maddeleri şeklinde ayrıntılı olarak kaydedildiği defterdir.

Yevmiye defterinde ki her sayfanın sonunda sayfa toplamalarının alınması ve izleyen sayfaya aktarılması gerekmektedir. Yevmiye defterinin borç ve alacak toplamalarının gün ay yıl olarak birbirine eşit olması gerekir. Bu durum çift taraflı kayıtlama yönteminin doğal bir sonucudur.

Defteri kebir yevmiye defterine çift taraflı olarak kaydedilen mali olayların her hesaba göre özetini her hesabın borcunda ve alacağında yer alan tutarlarla kalıntısını topluca göstermeyi amaçlamaktadır. Bu defterdeki hesapların tümünün borç ve alacak toplamları ile yevmiye defterinin borç ve alacak toplamlarının birbirine eşit olması gerekmektedir.

Yardımcı defterler defteri kebirde topluca yer alan tutarların ayrıntılarını izlemede kullanılmaktadır.

Maliye Bakanlığı Tek Düzen Muhasebe Sisteminde yer alan temel kavramlar ise şunlardır.

1- Sosyal sorumluluk kavramı

Bilgi alıcılara birinin lehine diğerinin aleyhine olmayacak şekilde tarafsız gerçeğe uygun bilgi verilmesinin gereğini ifade eder.

2- Kişilik kavramı

İş yerinin kişiliği söz konusudur.

3- Süreklilik kavramı

İşletmenin sürekliliğini kapsar.

4- Dönemsellik kavramı

4.1-Mali tablo düzenlemek için süreklilik kavramına göre süre belirlenen zaman aralığı genelde takvim y-

lıdır.Aylık, 3aylık, 6aylık ve özel hesap dönemi şeklinde olabilir. Dönemin belirlenmesindeki amaç bilgi alıcılarına işletme hakkında mali bilgi vermektir.

4.2-Gelirlerin ve giderlerin meydana geldikleri döneme tahakkuk esasına göre doğru olarak kaydedilmesinin gereğini ifade eder. Tahakkuk esaslı gelirler ve giderler tahsil edilme ödenme durumuna göre değil (nakit esasına göre değil) gerçekleşme esasına göre kayda alınır.

5- Milli para ile ölçme kavramı

T.C. para birimi olan YTL olarak değerlendirilmektedir.

6- Maliyetle değerlendirme kavramı

Varlıkların maliyet bedeli ile kayda alınması gereğini ifade eder.

7- Tarafsızlık ve belgelendirme kavramı

Muhasebedeki kayıtlamalar tarafsız düzenlenen belgelere dayanmalıdır.

8- Tutarlılık kavramı

İşletme için seçilen muhasebe politikalarının önemli bir neden olmadan değiştirilmemesi gereğini ifade eder.

9- Tam açıklama kavramı

Mali tabloların kolay anlaşılabilir şekilde düzenlenmesi ve tutarlılık kavramından sapmalar varsa bilanço ve gelir tablosu dip notlarında açıklanması gerekir.

10-İhtiyatlılık kavramı

Gelirlerin gerçekleştiği giderlerin ise gerçekleşme ihtimalinin meydana geldiği döneme kaydedilmesidir.

Gelir gider açısından ihtiyatlık denir.

Varlıkların değerlenmesinde ihtiyatlık ise maliyet ve piyasa değerinden düşük olanı değerlendirmeyi ifade eder. Örneğin ilaca zam geldiğinde bu kar ilaç satılmadan kar olarak yazılamaz. İlacın fiyatı düştüğünde (bu en az %10 olmak zorunda) bunu gider olarak yazabilirsiniz. Buda stok miktarının en az % 25'i kadar olmak zorundadır.

Bütün bunlara bir göz attığımızda ihtiyatlık ve dönemseliğin birbiriyle çeliştiğini görmekteyiz. Vergi mevzuatı ihtiyatlılığı benimser.

11-Kesin mizanın düzenlenmesi

Mali olayların şekli ile özü (gerçek durumu, ekonomik realitesi) birbirinden farklı olursa şeklin ihmal edilmesini ve muhasebe uygulamalarının öze göre yapılmasının gereğini ifade eder.

12-Bilançonun düzenlenmesi

Yukarıdaki kuralların tamamına uyulma zorunluluğu vardır. Uygulandığında meydana gelecek sonuç önemli değilse uyulmasa da olur.

Bütün bunları açıkladıktan sonra temel muhasebenin aşamalarına bir göz atalım.

- 1- Belgelerin elde edilmesi,
- 2- Yevmiye kayıtlarını yapılması,
- 3- Defteri kebir kayıtlarının yapılması,
- 4- Geçici mizanın düzenlenmesi,
- 5- 1,2,3 ve 4 şıklarda yer alan işlemlerinin her ay için tekrarlaması,
- 6- Aralık ayı genel geçici mizanının düzenlenmesi,
- 7- Muhasebe dışı envanter kayıtlarının yapılması, (muhasebeye içi envanter kayıtlarına esas olacak tutarların belirlenmesi)

8- Muhasebe içi envanter kayıtlarının yapılması (gelir ve gider hesapları ile ilgili, kapanış kayıtları hariç)

9- Gelir tablosunun düzenlenmesi

10-Gelir ve gider hesaplarının ilgili kar-zarar hesabına aktarılarak kapatılması

11-Kesin mizanın düzenlenmesi

12-Bilançonun düzenlenmesi

Sonuç olarak eczane işletmesinde giriş ve çıkışların hepsi evraklı olduğundan dikkat edilmesi gereken nokta masrafların belgelendirilmesidir. Belgelendirilemeyen masraflar için gider pusulası kullanılmalıdır. Ayrıca eczane paket programı girişlerin ve çıkışların düzenlenmesine müsait olduğundan stok takibi yapmak buna göre alımların değerlendirilmesi de uygun olur. Ayrıca amortisman bedellerini ayırmada azalan bakiyeye göre düşülmesi eczanenin yararına. İstenildiği an normal amortisman dönmek mümkündür. Önemli bir neden olmadan değiştirilmemesi gerekir. Değiştirilmişse de bunun nedeni açıklanmalıdır.

Ancak normal amortisman yönteminden azalan bakiye yöntemine dönüş mümkün değildir. Bütün bunların yanı sıra yapılacak sağlık harcamaları, özel sigorta bedelleri, okul giderleri (bu giderlere bakmakla yükümlü olunan eş ve çocuklar dahildir) evrakları ile beyan edildiğinde vergiden düşmek mümkündür.